

Forradalom és szabadságharc 1956.

(Cseppben a tenger)

Mit, miért hogyan
tanítsunk / tanítunk
1956-ról?

Módszertani modul, 2016.

A foglalkozás időbeosztása

1. Bevezetés: csoportalkotás, gondolattérkép (15')
2. Az emlékpontok.hu (2')
3. Projektek (20')
4. Források és feladatok (20')
5. Filmek (5')
6. Dilemma -kávéház (15')
7. Digitális és interaktív tananyagok (20')
8. A vizsgafeladat ismertetése -megvalósítása (50')
9. Értékelés, összegzés (5')

A csoportmunka haszna

- Adaptivitás (a tanulókhöz, a helyzethez alkalmazkodó tanítás);
- A tanuló tanul és tanít (a szerepek változnak);
- Sokféle tevékenység, élményszerű tanulás;
- Kooperáció és szociális tanulás (együttműködés másokkal);
- A tanulók erősítik egymás motivációját;
- Könnyen elsajátítható kooperációs technikák
(a legkülönbözőbb órákon, témákban használhatók)

1. Gondolattérkép

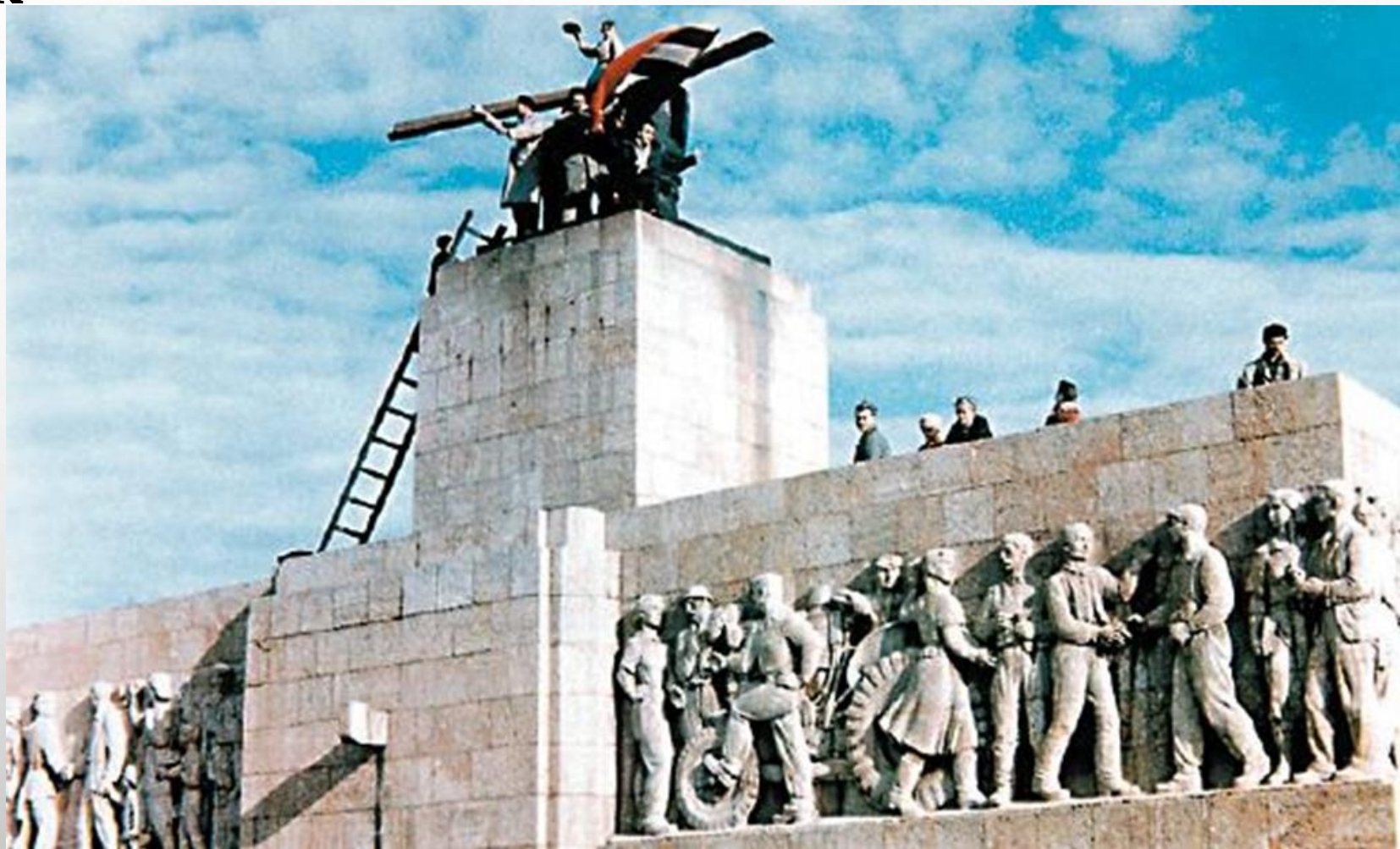
1.1. 1956 tanításának

gondolattérképe;

1.2. A csoportok

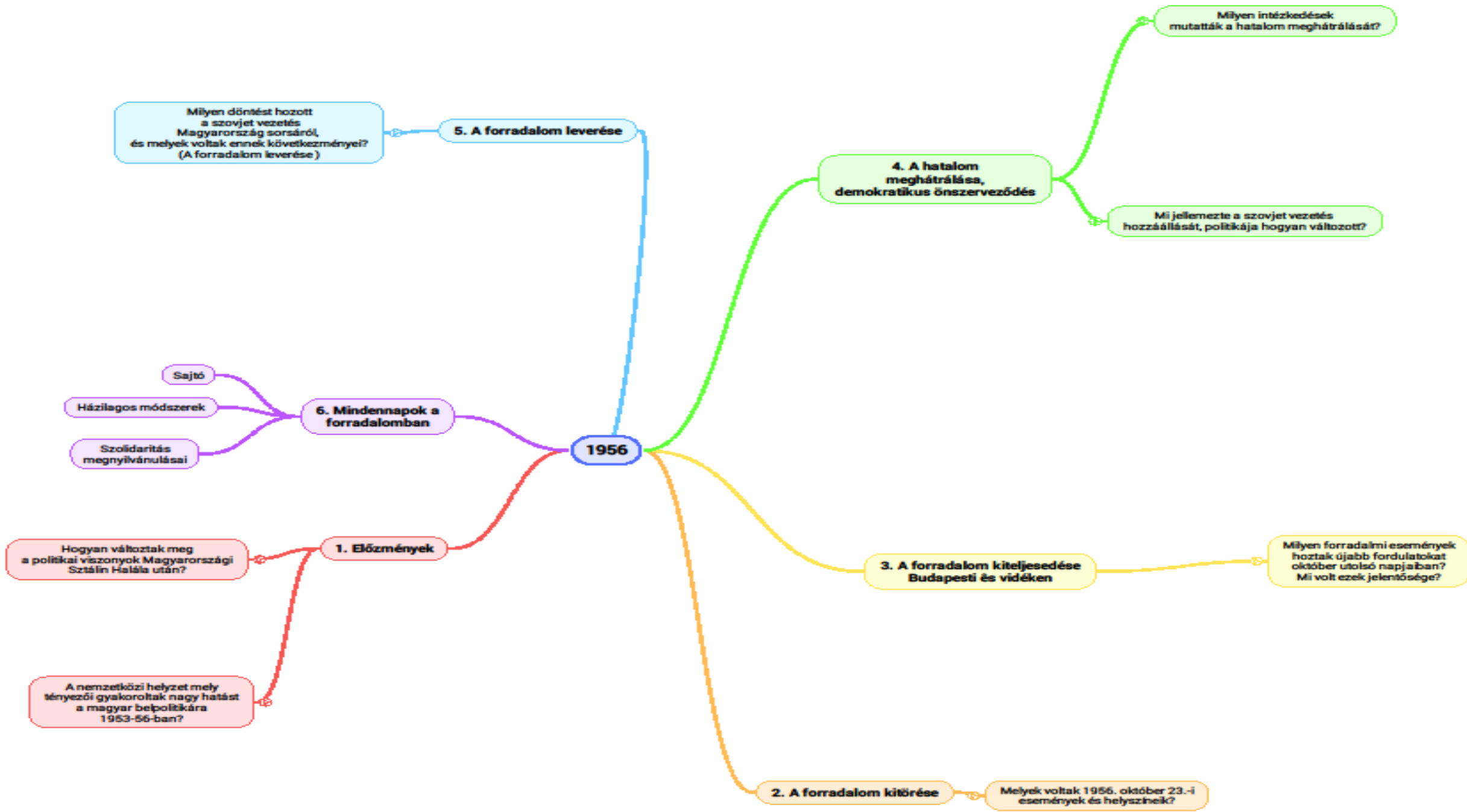
prezentációi;

1.3. Ötletbörze

1.1. Gondolattérkép

- A gondolattérkép (fürtábra) a tananyag vizuális **elrendezésének és szemléltetésének** egyik módja;
- Lehetőséget biztosít a tananyag **tartalmi összefüggéseinek** szemléltetésére;
- Egyszerűen **áttekinthető**, szükség és igény szerint bővíthető;
- Lehetővé teszi az önálló tanulói **tudáskonstruálást**.

1956

1. Előzmények

Hogyan változtak meg a politikai viszonyok Magyarországi Sztálin Halála után?

A nemzetközi helyzet mely tényezői gyakoroltak nagy hatást a magyar belpolitikára 1953-56-ban?

2. A forradalom kitörése

Melyek voltak 1956. október 23.-i események és helyszíneik?

3. A forradalom kiteljesedése Budapesti és vidéken

Milyen forradalmi események hoztak újabb fordulatokat október utolsó napjaiban? Mi volt ezek jelentősége?

4. A hatalom meghátrálása, demokratikus önszerveződés

Mi jellemezte a szovjet vezetés hozzáállását, politikája hogyan változott?

Milyen intézkedések mutatták a hatalom meghátrálását?

5. A forradalom leverése

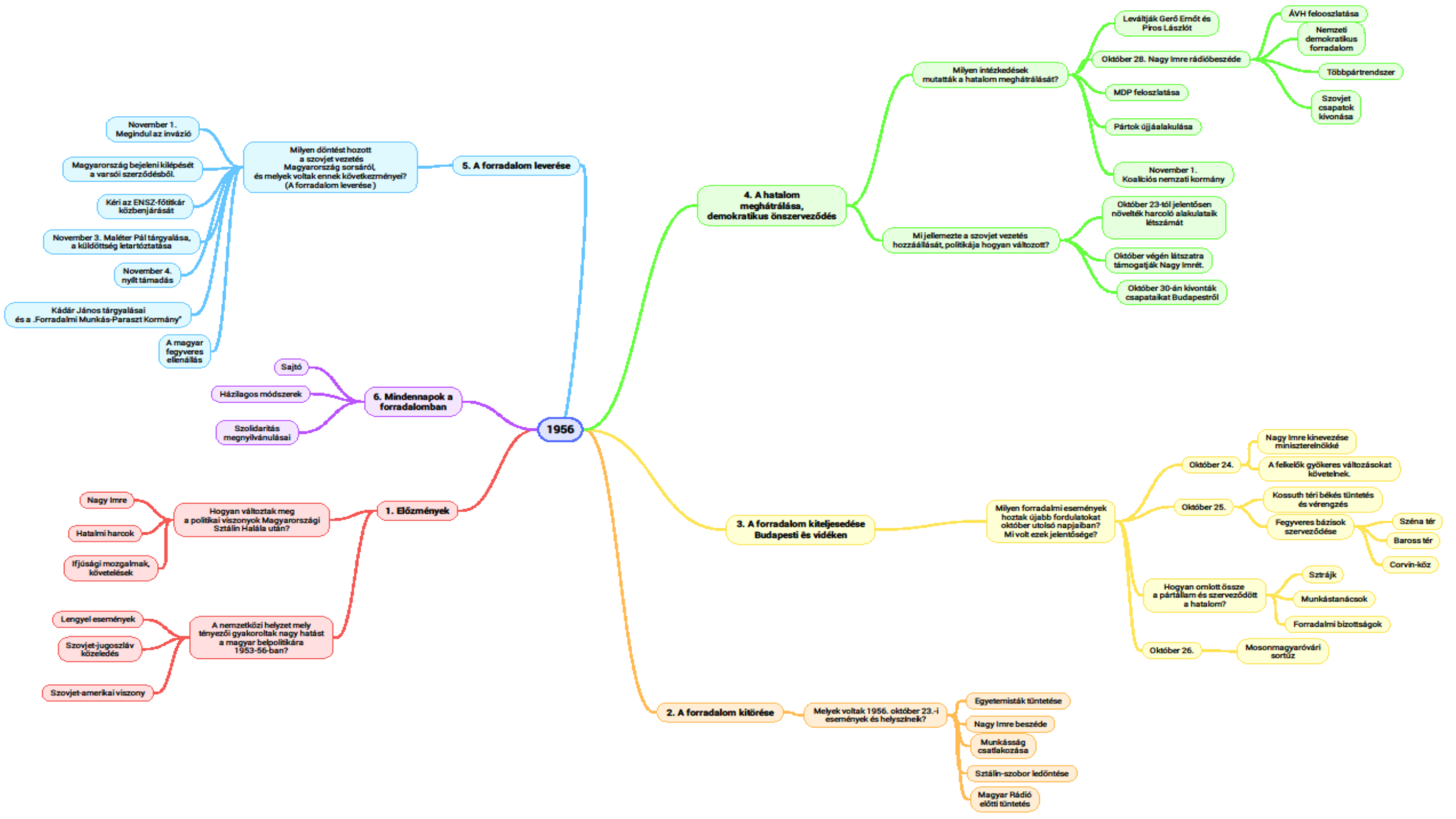
Milyen döntést hozott a szovjet vezetés Magyarországról, és melyek voltak ennek következményei? (A forradalom leverése)

6. Mindennapok a forradalomban

Sajtó

Házilagos módszerek

Szolidaritás megnyilvánulásai

2. Emlékpontok.hu

EMLÉKPONTOK
mondd el, hogy tudjuk!

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség: www.nfu.hu
e-mail: nfu@nfu.gov.hu
telefon: +36-40-638-638.

Emlékpontok: www.emlekpontok.hu
e-mail: emlekpontok@emlekpontok.hu
telefon: +36-1-3742-800.

Felhasználónév:

JÓ TUDNI

INTERJÚTÁR

VETÍTŐ

INTERAKTÍV

GYŰJTEMÉNYEK

HÍREK

ESEMÉNYEK

SAJTÓSZOBA

DOKUMENTUMOK

GYAKORI KÉRDÉSEK

ÁLTALÁNOS KERESŐ

VENDÉGKÖNYV

BEMUTAKOZÁS

PARTNEREINK

ELÉRHETŐSÉGEK

HÍREK

Életek – utak – emlékek az audiovizuális interjúkban (videók)

2011. Ápril 8.

Az Audiovizuális emlékgyűjtés második, a projektben részt vevő pedagógusoknak szervezett konferenciáján (2011. március 26. és április 2.) Schmidt Mária köszöntője után Babarczy Eszter, Lánczi András, Hegyesiné Orsós Éva, Tarcsa Zoltán, Porogi András, Horváth Miklós tartott előadást, valamint bemutatásra került az első mintaóra-film; a konferenciát Gerő András zárta. Alább tekinthetők meg az előadásokról készült videófelvételek.

BŐVEBBEN >

Konferencia pedagógusoknak (videók)

2010. October 4.

Az Audiovizuális emlékgyűjtés első, a projektben részt vevő pedagógusoknak szervezett konferenciáján (2010. szept. 27. és okt. 2.) bemutatásra került a mentori rendszer, az Adatvédelmi szabályzat, a honlap és internetes videótár és az interjúkészítés során használatos esélyegyenlőségi és kisebbségi szempontok. Alább tekinthetők meg az

3.1.A projekt oktatás sajátosságai

- Gyakorlatorientált, problémaközpontú tanulási folyamat;
- A tanulók közvetlen és rövid távú motivációjára épül
- A tanár szerepe az előkészületekben jelentős, a megvalósulás során csekélyebb;
- Kooperatív tanítási forma; tanulói aktivitásra épül, a háttérből tanári irányítással erősített tanulói együttműködés;
- A folyamat dokumentálása (portfólió);

3.2.A projekt oktatás sajátosságai

Komplexitás:

- Gondolkodás és cselekvés; iskola és élet;
- Értelem és érzelem; elmélet és gyakorlat;
- Valós, aktuális problémákra való reagálás;
- Tantárgyi elemek és megélt dolgok;
- Különböző tantárgyak metszéspontjában;

3.3. Projekttervezés pl.

- Iskolai megemlékezés
- Helytörténet
- Élő tanúk
- Tantárgyi koncentráció
- Tanulói öntevékenység
- Szülők (nagyszülők) bevonása

- Projekt bemutató,
- Prezentációk,
- Ünnepség,
- Kiállítás,
- Filmbemutató,

3.4. Projekttervezés

Tevékenységek		Módszerek, munkaformák	Feltételek Eszközök
Tanári	Tanulói		

3.5. Projekt értékelés

- **A projekt értékelése- szempontok:**
- A csoport tagjai dolgoztak-e? Elmélyülten vagy felületesen? A témára összpontosítottak-e? Minden tagot bevontak-e? Hogyan viselkedtek egymással? (Sportszerűség, tolerancia, együttműködés)

A projekt értékelése- osztályozás:

- A csoport kap jegyet/ pontszámot- minden tag ugyanazt.
- A csoport kap egy pontszámot- maguk osztják el/formálják jeggyé.
- A portfóliók áttekintése és értékelése után mindenki jegyet/ pontszámot kap.

4. Források és feladatok

3.1. Csoportalkotás;

3.2. Feladatkészítés a megadott források felhasználásával – csoportonként különböző forrástípusok alapján;

3.3. A feladatok bemutatása;

A felvonulás jelszavai 1956. október 23-án

Lengyelország példát mutat, kövessük a magyar utat!

Jugoszlávok, lengyelek, együtt megyünk veletek!

Aki magyar velünk tart!

Munkás-paraszt gyerekek, együtt megyünk veletek!

Szabadságot, kenyeret, Rákosinak kötelet!

Új vezetést akarunk, Nagy Imrében bizalmunk!

Nem állunk meg félúton, sztálinizmus pusztuljon!

Szovjet sereg menjen haza, Sztálin-szobrot vigye oda!

Minden nemzet katonája menjen vissza hazájába!

Azt kérdezik Pesten - Budán, hova lett a magyar urán?

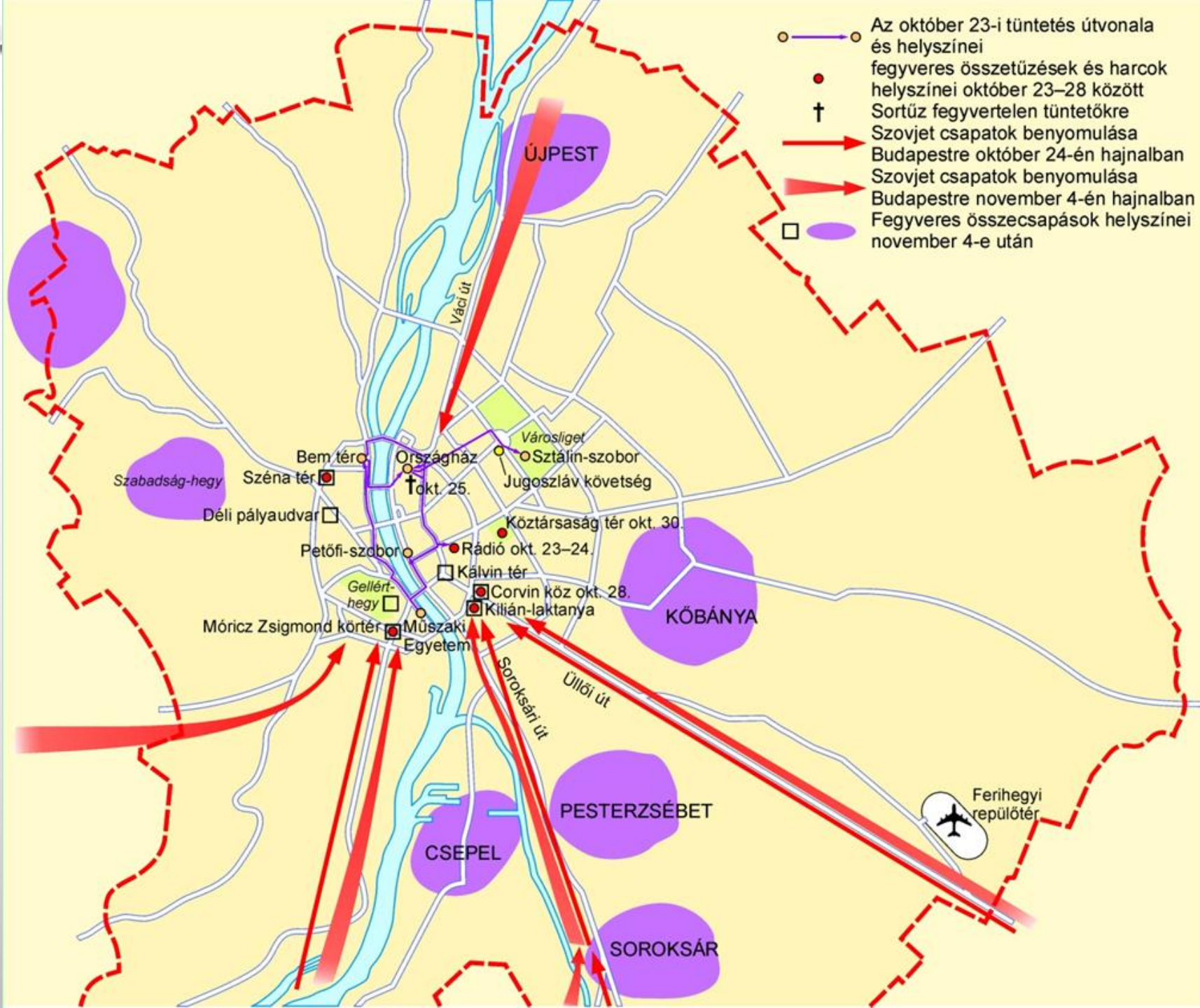
Függetlenség, szabadság!

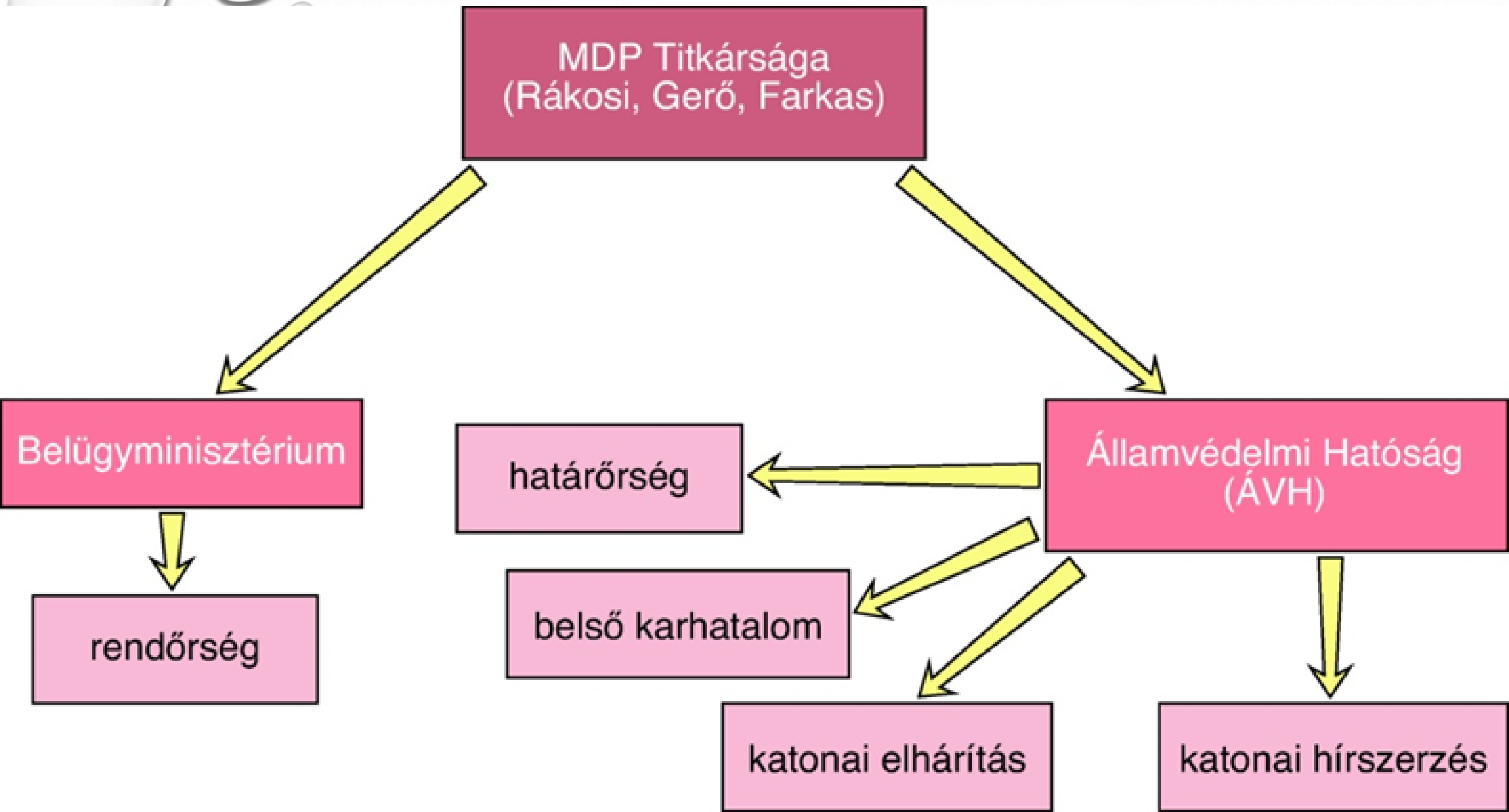
Nagy Imrét a kormányba, Rákosit a Dunába, a Gerőt meg utána!

Forró vizet a kopaszra!

Ruszkik haza!

Vesszen az önkény, éljen a törvény!

4.2. Képek

Általános amnesztiát
szabad választást,
Tűnjön el a A.V. H. Széplimnóvágy élé Gerőt

Memoréll a Ruszki Szabad-ség Ruszki davarai harca

846 5397

1956

Magyar Dolgozó Parasztok!

**Adakozatok természetben vagy pénzben
a nélkülöző budapesti dolgozóknak!**

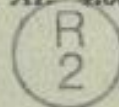
Értetek is harcoltak: beadástokat eltörölték, a vágási engedély megszűnt.
Minden ember tartsa kötelességének szenvedő embertársain segíteni!

Országos Széchényi Könyvtár

Átvételi hely: Tanácsháza, Vöröskereszt Iroda.

**A Magyar Vöröskereszt
Kkfélegyházi Szervezete**

6390 — BNY. Kiskunfélegyházi Telepe, F. vezető: Tóth Miklós. 1956. XI. 4.000 F. kiadó: Zanatt Kálmánné

szépség!
nem keltetlek
meg hiába!

szépség!
nem keltetlek
meg hiába!

RUSZKIK HAZA.
РУССКИЕ ДАМОЙ!

Csemege

CSEMEGE

Címerek

1949-1956

1956

1957-1990

4.3. Viccek

Rákosi - kor

- Egy társaságban valaki politikai viccet mesél. Hatalmas nevetés, a mellette ülő férfi gurul a röhögéstől, majd megszólal: Hát ez óriási volt! Fel is írom. Hogy hívják magát?
- Nevetve jön ki egy büntetőbíró a tárgyalóteremből. Váltótársa épp szembejön. Min nevetsz ilyen jót? - kérdezi az. Kitűnő viccet hallottam. Mondd el nekem is! - kéri a bírótárs. Dehogymondom! Most adtam érte három évet!

A forradalom alatt

- Ki várta az idén a legjobban a Mikulást?
-?

Sztálin, mert már október 23-án kitette a csizmáját.

- Egy 13 év körüli fiú géppisztollyal, dereka körül kirakva kézigránáttal szalad az utcán. Mi az, fiam, jönnek az oroszok? - kérdi a fiút egy járókelő. Dehogy az oroszok! A mama!
- Egy kisfiú becsönget egy házba. Egy néni nyit neki ajtót. Mit akarsz kisfiam?- kérdezi a néni. Néni kérem, bejöhetek? -így a kisfiú. Néni: Persze kisfiam, csak jól töröld le a lábad!
Kisfiú: Néni kérem, kilőhetek az ablakon?
- Kovács három nap után feljön a pincéből, körülnéz a rommá lőtt Üllői úton és felsóhajt: Még szerencse, hogy a barátaink jártak itt. Rossz rágondolni is, mi lett volna, ha az ellenségeink!

A forradalom után

- Hogyan köszöntek egymásnak az ismerősök 56 végén és 57 elején?
Októberben: – Hogy vagy?
Novemberben: – Megvagy?
Decemberben: – Te még itt vagy?!
Januárban: – Mondd, te hülye vagy?!
- Voltaképpen mi is az a disszidálás? – A szocializmusból a kapitalizmusba való viszonylag békés átmenet.
- Kohn bácsi nyugati útlevelet kap 1956 után, és amikor hazatér, ismerősei kíváncsian kérdezgetik:
Milyen az a haldokló kapitalizmus?
Mire Kohn bácsi ezt feleli:
Hát szép halál, nem mondom, szép halál!

5.1. Dokumentumfilmek

A lyukas zászló (amerikai dok. film, 2007), Forradalom és megtorlás 1956. (magyar dok. film), A Magyar Írók Szövetsége 1956-ban (magyar dok. film), 1956 október (magyar dok. film, 1993), Tükörcserepek, Magyarország 1956 (magyar ismeretterjesztő film, 1996), Angyal István – Tűzoltó utca 1956 (magyar dok. film, 1996). Deportálások a Szovjetunióba – 1956 (magyar dok. film, 1996), Kossuth tér 1956 (magyar dok. film, 2003), Melbourne 1956 (magyar dok. film, 2004), Erdély 1956 (magyar dok. film, 2004), Magyarország 1956 – a BBC jelenti (angol dok. film, 2006), A szabadság vihara (amerikai dok. film, 2006), Csapataink harcban álltak (magyar dok. film).

5.2. Játékfilmek

Szerelem (Makk Károly 1971),
Szerencsés Dániel (Sándor Pál, 1983),
Szamárköhögés (Gárdos Péter, 1986),
Napló apámnak, anyámnak
(Mészáros Márta, 1990),
A temetetlen halott (Mészáros Márta, 2004)
Szabadság, szerelem (Goda Krisztina, 2006)
Mansfeld (Szilágyi Andor 2006),
Budakeszi srácok
(Drabik János és Erdőss Pál, 2006),
A nap utcai fiúk (Szomjas György, 2007)

6.1. Dilemma- kávéház

Dilemma-kártyák az asztalokra kikészítve;

6 dilemma – egyenként 10 perc;

A csoportok vitatkoznak, a jegyző vázlatot készít, a tanár körbejár, megfigyel, segít;

A dilemma-kávéház tapasztalatainak összegzése, értékelése, felhasználási lehetőségek.

6.2. A dilemma-kávéház kérdései

1. Kádár Moszkvában: tompítani igyekszik a szovjet-magyar ellentéteket, vagy elvállalja a bábkormány vezetését;
2. Nagy Imre a jugoszláv követség épületében: együttműködik Kádárral (lemond), vagy kitart a forradalom eszméje mellett;
3. Hruscsov október végén: hozzájárul, hogy Magyarország a lengyel, jugoszláv útra térjen, vagy katonai beavatkozással véget vet a forradalomnak;
4. Eisenhower Washingtonban: javasolja Magyarország semlegességét, vagy kinyilvánítja érdektelenségét a magyar ügyel kapcsolatban;
5. Tito Belgrádban: a magyarok mellé áll, hogy táborát erősítse, vagy előbbre tartja a szovjetekkel való jó viszony ápolását;
6. Kovács János pesti forradalmár: külföldre disszidál családjával, vagy itthon marad;

7.1. Digitális és interaktív tananyagok

Web 2.0 szolgáltatások fajtái példákkal:

- Blogok (WordPress, Blogspot, egyéb)
- Közösségi tartalomszerkesztés (wiki)
- Videómegosztók (YouTube, Videa, Indavideo)
- Képmegosztók (Picasa, Flickr)
- Közösségi oldalak (Facebook, iWiw)
- Online dokumentumszerkesztés (GoogleDocs, Google Drive)
- Microblogok (Twitter)

7.1. Digitális és interaktív tananyagok

- Podcast (google hangouts)
- E-portfóliók
- Közösségi könyvjelzők (delicious)
- Online játékok, környezetek (second life)
- Online prezentációk (prezi, slideshare)
- Online gondolattérképek (mindmeister, bubbl.us, mindomo, VUE)
- Elearning keretrendszer (moodle, edmodo, NEO) stb.

7.2. A tanulási eszközök top 100-as listája 2015-ből

Jane Hart angol nyelvű honlapjának elérhetősége:

<http://c4lpt.Co.Uk/top100tools/> (2016. 09. 16.)

[Hart meghatározása szerint tanulási eszköznek minősül minden olyan szoftver, online eszköz vagy szolgáltatás, amit használhat az egyén saját személyes vagy szakmai tanulásához, az oktatáshoz és képzéshez, illetve e-learning létrehozására. A top 100-as lista tehát nem csupán web 2.0-ás eszközt tartalmaz, hanem azokat is, amelyek a fenti meghatározás alapján segítik a tanítást-tanulást.]

7.3. Digitális és interaktív tananyagok- pl.

- („Learningapps.Org” feladatbázisából. Tartsd a qr-kód leolvasó eszközödet a kód fölé, és nyisd meg az alkalmazást! Ha kész a feladatod, mutasd be a „zsűrinek”! Minden téma 1-1 pont.)
- (Ha telefonra nincs telepítve qr-kód-olvasó, akkor a címet a böngészőbe beírva lehet megnyitni a feladatot.)

1. A forradalom eseményei táblázatban

<http://learningapps.org/1672974>

2. A forradalom helyszínei

<http://learningapps.org/1665436>

3. Keresztrejtvény

<http://learningapps.org/2321024>

4. A forradalom eseményeinek sorrendje

<http://learningapps.org/2348614>

A zsűri értékelőlapja. A helyesen megoldott kész feladatot bemutatjátok a zsűrinek, amely aláírásával igazolja, hogy melyik feladatot mutattátok be.

Feladat száma	1.	2.	3.	4.
Aláírás				

8. A vizsgafeladat ismertetése

8.1. Készítsen csoporttársaival közösen egy óratervet vagy projektervet a megadott sablon felhasználásával!

8.2. A tervezés folyamata:

- **célok, didaktikai feladatok;**
- **a téma időbeli tervezése;**
- **módszerek; munkaformák (tanári/tanulói),**
- **eszközök/feltételek,**
- **értékelés.**

8.1. Óratervezés-csoportmunka

A pedagógus neve:

Műveltségi terület:

Tantárgy:

Osztály:

Az óra témája:

Az óra cél- és feladatrendszere: a fejlesztendő attitűd, készségek, képességek, a tanítandó ismeretek (fogalmak, szabályok stb.) és az elérendő fejlesztési szint, tudásszint megnevezése:

Az óra didaktikai feladatai:

Tantárgyi kapcsolatok:

Felhasznált források (tankönyv, munkafüzet, feladat- és szöveggyűjtemény, digitális tananyag, online források, szakirodalom stb.):

Dátum:

Időkeret	Az óra menete	Nevelési-oktatási stratégia			Megjegyzések
		Módszerek	Tanulói munkaformák	Eszközök	

8.2. Óratervezés- projektmunka

A projekt neve:

Összefoglalás:

A diákok szerepei:

Tantárgykör:

Évfolyam:

Hozzávetőleges időtartam:

Tartalmi követelmények:

Tanulási célok:

Az értékelés módja:

Szükséges készségek:

Módszertani eljárások:

Tanulói produktumok:

Technológia

9. Ajánlott irodalom

- Szokolczai Attila: Az 1956-os forradalom és szabadságharc. 1956-os intézet, Bp. 2001.
- Eörsi László: Corvinisták, 1956. 1956-os intézet, Bp. 2001.
- Ezerkilencszázötvenhat az újabb történeti irodalomban. Szerk. Gyáni Gábor és Rainer M. János. 1956-os intézet, Bp. 2007.
- Békés Csaba: Az 1956-os magyar forradalom a világpolitikában, Bp. 1996.
- Gati, Charles: Vesztett illúziók. Moszkva, Washington, Budapest és az 1956-os forradalom. Osiris k., Bp. 2006.
- Rainer M. János: Nagy Imre. Vince kiadó, Bp. 2002
- Horváth Miklós. Maléter Pál. Osiris-századvég-1956-os intézet, Bp. 1995.
- Varga László.: Az elhagyott tömeg. Tanulmányok 1950-1956-ról. Cserépfalvi, Bp. 1994.
- Standeisky Éva: az írók és a hatalom - 1956-1963. 1956-os intézet, Bp. 1996.

**Köszönjük a figyelmet és az
együttműködést!**

